

Bibi van den Berg is hoogleraar Cybersecurity Governance aan de Universiteit Leiden en doet onderzoek aan het Institute of Security and Global Affairs (ISGA) in Den Haag. Van den Berg heeft een MA en PhD in filosofie en is gespecialiseerd in filosofie van technologie. Daarnaast is ze lid van de Cyber Security Raad die de Nederlandse regering adviseert over cybersecurity.

DE FILOSOFISCHE VRAGEN ACHTER CYBERSECURITY

Hoogleraar Bibi van den Berg is een van de eerste filosofen in Nederland die onderzoek doet binnen het cybersecurity domein. 'Ik verwonder me vaak over hoe snel de wereld verandert en hoe kort geleden alle dingen waar wij nu aan werken nog helemaal geen thema waren.'

Door Reineke Maschhaupt

Beeld Elodie Burrillon

Waar houdt uw onderzoeksgroep Cyber Security Governance zich mee bezig?

'We werken onder andere aan een groot programma over internationale normen voor het gedrag van staten in cyberspace. Er bestaan nog geen spelregels over vragen als: Wanneer geldt iets als een aanval? En wat is dan de gepaste respons? Door de grote cultuurverschillen tussen landen is het erg moeilijk om hiervoor internationaal recht op te stellen. Een aantal landen werkt nu samen om een soort voorloper met normen te ontwikkelen waar landen zich in de eerste instantie vrijwillig achter kunnen scharen. Wij bestuderen en bevragen dit proces en de uitkomsten hiervan.'

In juni jongstleden zei u in uw oratie dat het cybersecurity onderzoek op dit moment te nauw is. Hoe zou dat moeten veranderen?

'We moeten niet meer alleen kijken naar techniek en data, maar ook naar content. Desinformatie wordt momenteel nauwelijks gezien als een cybersecurity vraagstuk, terwijl het dat volgens mij wel is. Op zich is fake news natuurlijk al zo oud als de mensheid, maar de schaal, de diepte en het zelfversterkende effect ervan in deze tijd is nieuw en uniek. En dat is gerelateerd aan de techniek die het mogelijk maakt.'

Waar moet meer aandacht naartoe?

'Cybersecurity gaat meestal alleen over intentionele dreigingen, maar er zijn ook heel veel van die "oeps dit ging even fout"-momenten. Zo was er afgelopen jaar twee keer een dag lang een stroomuitval op Schiphol met honderdduizenden euro's schade. In Nederland hebben organisaties een meldplicht bij een cyberaanval, maar ongelukken hoeven ze vooralsnog niet te melden.'

Waar verbaast u zich over?

'Aan de ene kant vind ik al die nieuwe technieken en apps magisch, aan de andere kant vind ik het ook verontrustend hoe snel dat gemak zich in je dagelijks leven nestelt. Mensen voelen zich nu ernstig belemmerd als de batterij van hun telefoon leeg is. Wat nou als de stroom een keer dagenlang uitvalt? Het is misschien kostbaar, maar ik denk dat het verstandig is om een aantal oude systemen – denk aan telefoonlijnen, telefooncellen en brievenbussen – in stand te houden. We zijn zo afhankelijk van digitale systemen. Er hoeft maar een keer een black-out te komen en we zijn totaal onthand.'